

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Een prettig en bereikbaar leefgebied voor de vis

In het Rijnlandse gebied liggen ongeveer tweehonderd polders, plassen, rivieren en vaarten. Bij elkaar is dat ruim 12.300 hectare water (1 hectare = 10.000 m²). De westkant van het gebied wordt begrensd door de Noordzee. In al dit water leven 100.000-den vissen. We vinden het belangrijk dat zij een prettig en bereikbaar leefgebied hebben.

Droge voeten, schoon water

Het hoogheemraadschap van Rijnland is verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit en ecologie in plassen, grachten en sloten. Een gezonde en gevarieerde visstand hoort daarbij. Die ontstaat als de leefgebieden van de vis prettig zijn en de weg er naar toe goed bereikbaar is.

Een goede waterkwaliteit in plassen, grachten en sloten houdt in dat het water niet vervuild is met een te veel aan chemische stoffen, mest en bacteriën. Een goede ecologie houdt in dat de leefomgeving voor waterdieren en -planten zo prettig mogelijk is. Ook houdt het in dat het aantal waterdieren en -planten in evenwicht is (niet te veel of te weinig van het een of van het ander), en dat er genoeg variatie is in de verschillende dier- en plantensoorten.

Om de visstand gezonder en gevarieerder te maken en houden, verbeteren we de waterkwaliteit en leggen we natuurvriendelijke oevers en vispassages aan. Daarnaast proberen we de vis zo min mogelijk te verstoren tijdens het onderhoud in en aan grachten, sloten en oevers.

In onze projecten werken we samen met onderzoeksinstituten, Sportvisserij Nederland, Rijkswaterstaat, collega-waterschappen en andere betrokken partijen.

Van het ene naar het andere water

Veel vissen zwemmen met regelmaat van het ene naar het andere water. Sommigen zwemmen zelfs van zout naar zoet water, zoals aal en driedoornige stekelbaars. Migreren noemen we dat. Vissen doen dit om voedsel te zoeken, zich voort te kunnen planten, op te groeien of om te overwinteren. In veel wateren staan gemalen, sluizen en stuwen. Die zijn belangrijk voor onze veiligheid en zorgen voor minder kans op overstromingen. Voor vissen zijn het echter gevaarlijke en soms niet te nemen barrières.

Natuurvriendelijke oevers zijn een prettig leefgebied voor de vis

baars

brasem

snoek

blankvoorn

ruisvoorn

Ongehinderd zwemmen

Het is belangrijk dat vissen ongehinderd van het ene naar het andere water kunnen zwemmen. De visstand blijft daardoor gevarieerd en stabiel of kan zich verbeteren in wateren waar dat nodig is. Voor vissen die migreren tussen zout en zoet water is het zelfs van levensbelang. Daarom maken we gemalen en stuwen visvriendelijk. Zodat vissen die veilig kunnen passeren en hun weg kunnen vervolgen. Dit hebben we gedaan bij bijvoorbeeld onze grote gemalen Halfweg (Amsterdam), Katwijk en Gouda. Ook bij kleinere poldergemalen is vismigratie mogelijk gemaakt, zoals bij de Nieuwkoopse Plassen en de Langeraarsee Plassen.

Een prettig leefgebied voor de vis

Ingetrapte of ingezakte oevers, drijfvuil, kroos, te veel of afgestorven waterplanten, ingevallen bladeren en overhangende begroeiing kunnen problemen veroorzaken. Als er geen onderhoud wordt uitgevoerd aan watergangen (dat zijn bijvoorbeeld grachten en sloten), slijt de watergang uiteindelijk dicht. Dit is niet prettig voor de

vis en niet goed voor een gezonde visstand. Vissen groeien en overleven het best in water waarin geen schadelijke stoffen zitten en waarin de hoeveelheid zuurstof en zout goed is. Daarnaast moeten er voldoende maar niet te veel voedingsstoffen en waterplanten in het water aanwezig zijn.

Om de wateren in Rijnlands gebied ecologisch gezond te maken en houden, zorgen we er onder andere voor dat gevaarlijke stoffen niet zomaar worden geloosd. Daarnaast zuiveren we rioolwater voordat dit weer terug de natuur in gaat. En we houden watergangen op de juiste diepte door sloten en vaarten te baggeren. Het waterleven kan zich beter ontwikkelen als de watergang voldoende diep is. Om het leven in en om het water zo min mogelijk te verstoren tijdens bijvoorbeeld maaiwerkzaamheden, werken we volgens een gedragscode: onderhoud voeren we met een zo laag mogelijke frequentie en zo veel mogelijk in het najaar uit. We plegen alleen onderhoud op dat deel van de watergang dat strikt noodzakelijk is voor de aan- en afvoer van water.

Natuurvriendelijke oevers

We proberen zo veel mogelijk natuurvriendelijke oevers aan te leggen. Deze oevers hebben een geleidelijke overgang van water naar land. Het glooiende verloop heeft een belangrijke functie: het geeft dieren en planten alle ruimte, zodat een rijk en gevarieerd leven ontstaat. De planten vormen een beschutte leefomgeving voor insecten, amfibieën en vele andere (water)dieren. Vissen vinden in deze oevers niet alleen een schuilplaats, maar ook een plek om zich voort te planten en voedsel te zoeken. Bovendien zijn natuurvriendelijke oevers belangrijk voor de waterkwaliteit. Hoe meer de natuur zijn gang kan gaan, hoe beter de kwaliteit van het water wordt. Het resultaat is gezond water voor de vis.

Visstandbeheercommissie

Sportvisserij, beroepsvisserij en Rijnland werken nauw met elkaar samen in de Visstandbeheercommissie Rijnland (VBC Rijnland). Gezamenlijke doelen zijn onderlinge afstemming binnen het visserij- en visstandbeheer, de bevordering van een gezonde visstand en verantwoorde visserij. Door deze samenwerking hebben we korte lijnen met de sport- en beroepsvisserij. We betrekken hen in onze plannen en projecten. Andersom worden wij betrokken bij hun plannen, zoals het uitzetten van vis. Wij toetsen vervolgens of die plannen voldoen aan door de Europese Unie opgestelde doelstellingen (KRW). Samen met de visserij leren we de vis, vismigratie en een gezonde visstand steeds beter te begrijpen.

Hoogheemraadschap van Rijnland

Archimedesweg 1
postbus 156
2300 AD Leiden

telefoon (071) 30 63 063
fax (071) 51 23 916
post@rijnland.net

Uitgave: april 2016

Meer weten over het hoogheemraadschap van Rijnland? Kijk op www.rijnland.net